

แบบฟอร์มบทความความรู้จากประสบการณ์

(One Point Knowledge)

ชื่อเรื่อง		
แนวทางการหาสถานศึกษา/รูปแบบการจัดการศึกษาให้เหมาะสมกับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ		
วันที่ 28 กันยายน 2565	เวลา 12.00 น.	สถานที่ งานสังคมสงเคราะห์ (คลินิกพัฒนาการเด็ก)
ผู้ถ่ายทอดความรู้ (ชื่อ – สกุล) (ตำแหน่ง) นางสาวอนันต์ธรา อัสวศุภโกสิน (นักสังคมสงเคราะห์)		
วัตถุประสงค์การเรียนรู้		
เพื่อเรียนรู้วิธีการ และแนวทางการหาสถานศึกษา/รูปแบบการจัดการศึกษาสำหรับเด็กพิเศษ		
สรุปประเด็นสำคัญที่ได้รับ “สถานศึกษา” หมายความว่า สถานพัฒนาเด็กปฐมวัย โรงเรียน ศูนย์การเรียนรู้ วิทยาลัย สถาบัน มหาวิทยาลัย หน่วยงานการศึกษาหรือหน่วยงานอื่นของรัฐหรือของเอกชน ที่มีอำนาจหน้าที่ หรือมีวัตถุประสงค์ในการจัดการศึกษา (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๔๒) เด็กพิเศษ มาจากคำเต็มว่า “เด็กที่มีความต้องการพิเศษ” แบ่งออกเป็น 3 กลุ่มหลัก คือ 1.เด็กที่มีความสามารถพิเศษ 2.เด็กที่มีความบกพร่อง 3.เด็กยากจนและด้อยโอกาส เด็กแต่ละกลุ่ม มีความจำเป็นต้องได้รับการดูแลช่วยเหลือเป็นพิเศษเหมือนกัน แต่ด้วยวิธีการที่แตกต่างกัน ตามความเหมาะสมของเด็กแต่ละกลุ่ม แต่ละคน บทความนี้จะกล่าวถึงเด็กกลุ่มที่มีความบกพร่อง โดยจะยึดตามแนวทางของกระทรวงศึกษาธิการ ที่แบ่งออกเป็น 9 กลุ่ม ดังนี้ - เด็กที่มีความบกพร่องทางการมองเห็น - เด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน - เด็กที่มีความบกพร่องทางการสื่อสาร - เด็กที่มีความบกพร่องทางร่างกาย และการเคลื่อนไหว - เด็กที่มีความบกพร่องทางอารมณ์ และพฤติกรรม - เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา (Intellectual Disabilities) - เด็กที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ (Learning Disabilities) - เด็กออทิสติก (รวมถึงความบกพร่องของพัฒนาการแบบรอบด้านอื่นๆ - PDDs) - เด็กที่มีความพิการซ้อน แนวทางการศึกษาสำหรับเด็กพิเศษ รูปแบบการศึกษาในประเทศไทย สำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ดังนี้ 1.ศูนย์การศึกษาพิเศษหรือสถานที่กระตุ้นพัฒนาการสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ 2.โรงเรียนจัดการเรียนการสอนแบบเรียนรวม/ร่วม 3.สถานศึกษาเฉพาะความพิการ 4. การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (กศน.) 5.บ้านเรียน HOMESCHOOL 6.ศูนย์ฝึกอาชีพสำหรับเด็กพิเศษ		

กระบวนการการทำงาน

- การแสวงหาข้อเท็จจริงและการประเมินความต้องการของเด็กที่มีความต้องการพิเศษและครอบครัว คือการค้นหาข้อมูลด้านพัฒนาการของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ และการค้นหาข้อมูลครอบครัวด้วยการสัมภาษณ์และประเมินจิต-สังคม ผู้ปกครองของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ โดยใช้ทักษะ กระบวนการและเครื่องมือของวิชาชีพสังคมสงเคราะห์
- การค้นหาและเลือกรูปแบบการศึกษาที่เหมาะสมกับพัฒนาการของเด็กพิเศษ
 - เด็กพิเศษช่วงอายุ แรกเกิด-7 ขวบ (ตั้งแต่ทราบว่ามีความต้องการพิเศษ) เช่น พัฒนาการไม่สมวัย พิกัด เป็นต้น แนะนำศูนย์การศึกษาพิเศษ ซึ่งมีทุกจังหวัด หรือสถานที่กระตุ้นพัฒนาการของเอกชน
 - เด็กพิเศษช่วงอายุ 7 ขวบขึ้นไป เป็นการศึกษาขั้นพื้นฐาน (ประถมศึกษา-มัธยมศึกษาตอนต้น) กรณีเด็กพิเศษที่สามารถเรียนร่วมกับเด็กทั่วไปได้ แนะนำเป็นโรงเรียนเรียนร่วม/รวม
 - เด็กพิเศษที่ไม่สามารถเรียนร่วมกับเด็กทั่วไปได้ แนะนำโรงเรียนเฉพาะความพิการ
 - เด็กพิเศษที่ไม่ต้องการเรียนในระบบโรงเรียน สามารถเลือกรูปแบบการศึกษากศน.หรือบ้านเรียน HOMESCHOOL
 - เด็กพิเศษที่ไม่สามารถเรียนต่อในระบบโรงเรียนได้ และสนใจเรื่องการฝึกอาชีพ แนะนำศูนย์ฝึกอาชีพสำหรับเด็กพิเศษ

การนำความรู้ที่ได้มาประยุกต์ใช้/การพัฒนาและปรับปรุงงาน

ข้อมูลที่สำคัญ คือในการสัมภาษณ์ควรมีข้อมูลด้านพัฒนาการเด็ก โดยสอบถามความคิดเห็นจากแพทย์ผู้รักษาถึงความเหมาะสมของระดับพัฒนาการของเด็กกับรูปแบบของการศึกษา

ประเด็นการประเมิน

การเลือกรูปแบบการศึกษาที่เหมาะสมกับเด็กพิเศษ ควรอยู่บนพื้นฐานความเป็นจริง โดยมีประเด็นในการประเมินดังนี้

1. พัฒนาการเด็ก และความสามารถของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ
2. ครอบครัว เช่น สภาพครอบครัว ความสามารถของครอบครัว และความต้องการของครอบครัว เป็นต้น

สิ่งที่จำเป็น การตัดสินใจเลือกสถานศึกษา/รูปแบบการจัดการศึกษา ครอบครัวจะเป็นผู้มีอำนาจตัดสินใจมากที่สุด ทีมสหวิชาชีพในโรงพยาบาลเป็นเพียงผู้ให้คำแนะนำเท่านั้น

ข้อควรระวัง การโน้มน้าวครอบครัวถึงข้อดีและข้อเสียของโรงเรียนมากเกินไป

เทคนิคพิเศษเพิ่มเติม

1. ในการแนะนำสถานศึกษา/รูปแบบการจัดการศึกษา ให้กับครอบครัว ควรมีรายชื่อโรงเรียนหรือสถานที่กระตุ้นพัฒนาการที่มากกว่าหนึ่งสถานที่ เพื่อเป็นทางเลือกในการตัดสินใจกับครอบครัว
2. การติดตามผู้ให้บริการอย่างต่อเนื่อง เมื่อให้คำปรึกษาแนะนำครอบครัวแล้ว ควรมีการโทรสอบถามถึงความก้าวหน้า ปัญหาอุปสรรคในการเข้าเรียนของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ
3. ก่อนแนะนำสถานศึกษา ควรโทรตรวจสอบข้อมูลก่อน เพื่อความถูกต้องของข้อมูล เช่น เงื่อนไข/ของเขตการรับเด็กพิเศษ ลักษณะการจัดการเรียนการสอน/การประเมินผล อัตราครูการศึกษาพิเศษในแต่ละปีการศึกษาที่มีผลต่อการรับเด็กพิเศษ เป็นต้น

ลงชื่อ(เจ้าของผลงาน) *อ. นิตยา*
 ลงชื่อ(หัวหน้าภาค/ฝ่าย/งาน/หน่วย) *อ. นิตยา*
 สังกัด *งานสังคมสงเคราะห์*
 วัน / เดือน / ปี *๑๓.๖.๕๖*